

Urszula Adamska

Heurystyczne treści fotografii jako nośnika pamięci historycznej

na podstawie prac artysty - fotografika przełomu XIX i XX wieku - Jana Bułhaka

Celem referatu będzie próba przyjrzenia się z bliska i analiza zagadnienia recepcji fotografii jako obiektu stanowiącego źródło historyczne oraz nośnik kulturowy o wartościach zarówno symbolicznych jak i estetycznych. Punkt wyjścia rozważań stanowią fotografie artysty, fotografika, kronikarza i poety; współtwórcy i wieloletniego prezesa Związku Polskich Artystów Fotografików – Jana Bułhaka. Wartość spuścizny, jak go niektórzy nazywają: „Ojca polskiej fotografii”, zdaje się być nie do przecenienia, czego dowodem jest, prezentowana w roku 2006 wystawa dorobku artysty, w Muzeum Narodowym w Warszawie.

W wystąpieniu spróbujemy odpowiedzieć na pytania: Na czym polega heurystyczne ujęcie obrazów Bułhaka? Jaka jest wartość ich komunikatu, w znaczeniu treściowym i znaczeniowym, jako obiektu rozpatrywanego w kategoriach dokumentu historycznego? Czy rzeczywiście, wykonując swoje fotografie, jak sam twierdził: „ideałów szukał w malarstwie, a wzorów w grafice”? Gdzie przebiegają granice pomiędzy dokumentalnym rejestrem zdarzenia, faktu historycznego, w kategoriach procesu technicznego, pozwalającego „zdjąć” trwały obraz, a odkąd zaczyna się interpretacja symboliczna dzieła? Czy i jaki ma wpływ na wiarygodność? Jaką wartość historyczną przedstawiają prace Bułhaka w odniesieniu do współczesnych, nowoczesnych technik „rejestrujących” obrazy (np. fotografii cyfrowej)?

Za materiał badawczy posłużą reprodukcje fotografii Jana Bułhaka wykonane w gumie i wtórniku ze zbiorów Muzeum Fotograficznego w Krakowie oraz Muzeum Narodowego w Warszawie. W referacie ponadto zostanie przywołany fragment artykułu autorki pt.: „Pierwsze fotografie Polesia”.